

BACKGROUND REPORT

PRAGUEPRAŽSKÝ
STUDENTSTUDENTSKÝ
SUMMIT

WTO

Usnadňování obchodu

„Sama pomoc chudobu neodstraní. To dokáže jen rozvoj vycházející z domácího úsilí, založený na dynamickém chování jednotlivců a firem na volném trhu.“ William Easterly

1. Úvod

Mnoho chudých zemí nedokáže plně využít mezinárodního obchodu pro svůj hospodářský růst. Pravidla liberalizace světového obchodu jsou sice obecně prospěšná, ale zemím bez nutné infrastruktury či odborného zázemí sama o sobě nutně nepomohou. Přeshraniční obchodní transakce zapojují mnoho aktérů a procesů a každá komplikace s sebou nese nemalé náklady, které brzdí světový obchod. S nárůstem objemu a komplexnosti mezinárodního obchodu se tak jeho usnadňování stává klíčovým prvkem mnohostranných jednání. Proces usnadňování obchodu si klade primárně za cíl snižovat obchodní náklady a zlepšovat prostředí pro obchod v jednotlivých zemích. Vychází z předpokladu, že země plně pocítí výhody z otevření trhu, jen pokud se bude zároveň snažit o usnadňování svého zapojení do mezinárodního obchodu – například snížení cel na vývozní trh přinese malý zisk zemi, jejíž silnice a přístavy jsou ve špatném stavu a/nebo jejíž celní procedury jsou zdlouhavé.

2. Usnadňování obchodu v rámci WTO

Problematika usnadňování obchodu se jako specifický bod agendy dostala poprvé na pořad ministerské konference v roce 1996 v Singapuru, byť samotný princip pomoci obchodování byl zakotven již na VII. mnohostranné konferenci GATT (tzv. Tokijské kolo) v roce 1973.

Singapurská konference definovala usnadňování obchodu jako proces **„zjednodušení a harmonizace mezinárodních obchodních procedur, včetně aktivit, praktik a formalit zaměřených na sběr, představování, sdílení a zpracování dat nutných pro pohyb zboží v mezinárodním obchodu“**¹. Takto pojatá definice pokrývá široké spektrum aktivit od dopravy, platebních mechanismů, celního ohodnocení, přeshraničního pohybu a užívání informačních technologií až po obchodní administrativu.

Usnadňování obchodu vychází z iniciativy *Aid for Trade* („pomoc pro obchod“, viz níže), ale jeho součástí je dále harmonizace a zjednodušení celních procedur, zvyšování transparentnosti regulací a obchodně-politických opatření, zapojování novějších technologií do obchodování, obchodní reformy a podobně.

Na ministerské konferenci WTO v Seattlu v roce 1999 byl program usnadňování obchodu rozdělen do tří dílčích projektů:

¹ Aid for Trade at a Glance 2009: Maintaining Momentum [online], www.wto.org/english/res_e/booksp_e/aid4trade09_e.pdf, poslední přístup 23. 7. 2011

- **národní zkušenosti:** projekty z jednostranné iniciativy jednotlivých států, vzájemná dvoustranná spolupráce;
- **principy a nástroje v rámci WTO:** úprava výkladů jednotlivých článků (usnadňování obchodu v užším slova smyslu);
- **technická asistence a budování kapacit:** v dnešním smyslu úzké pojetí iniciativy *Aid for Trade*.

3. Úpravy v rámci dohod WTO

Nejstarší diskutovanou otázkou v rámci usnadňování obchodu je vyjasnění jednotlivých článků Všeobecné dohody o clech a obchodu (GATT) a souvisejících dohod ve prospěch usnadnění obchodování. Dnes je součástí jednání zejména snaha rozvojových zemí zakotvit nová pravidla do projednávaných článků, neboť panují obavy, aby články o usnadňování obchodu nebyly vykládány jednostranně ve prospěch vyspělých zemí. Ani mezi rozvojovými zeměmi však nepanuje jednotný postoj – na ministerské konferenci v Seattlu vznesly Brazílie a Indie první návrhy na změny v článku X GATT, nicméně obratem musely čelit vetu Malajsie.

V nynější době je oblast usnadňování obchodu v rámci Globálního fondu DDA projednávána ve zvláštní negociační skupině (NGTF). Jedná se o oblast obecně považovanou za méně konfliktní, i když posledních několik měsíců jednání ukazuje, že ani zde nebude jednoduché najít konečnou shodu. Jednání probíhají odděleně na základě řady částí textu a článků (mezi jednání s výrazným praktickým dopadem patří například svoboda tranzitu, spolupráce celních orgánů, poplatky a formality, zvláštní a rozdílné zacházení apod.).

3.1. Článek V GATT: Svoboda tranzitu

Svoboda tranzitu zboží je jedním ze základních pravidel WTO. V rámci usnadňování obchodu jsou navrhovány úpravy výkladu tohoto článku ve prospěch zjednodušení a standardizace celních procedur a snížení administrativních požadavků. Ze strany rozvojových zemí se pak často ozývá požadavek prosadit technickou pomoc v oblasti budování celní infrastruktury jako nedílnou součást mnohostranného obchodního systému. Cílem navrhovaných změn je větší provázanost a spolupráce jednotlivých složek státní správy ve všech oblastech týkajících se tranzitu zboží.

Členové WTO předložili k rozpravě zejména následující návrhy:

- **Evropská unie:** rozšíření národního zacházení (tj. principu nediskriminace mezi domácími a zahraničními aktéry) na přepravu ropy, zemního plynu a obecně tranzitu prostřednictvím produktovodů;
- **Kanada:** rozšíření principu nediskriminace i v otázkách mýtného a jiného zdanění přepravy;

- **Korea:** zájem na sdílení informací okolo celních procedur mezi státy navzájem; požadavek elektronického odbavení a přihlídnutí k výkladu článku V rozdílné rizikovosti jednotlivých druhů přepravy (např. přeprava nebezpečných chemikálií s sebou nese v případě havárie větší ohrožení životního prostředí než přeprava dřeva).

3.2. Článek VIII GATT: Poplatky a formality

V debatách nad změnami článku VIII se projevuje zejména snaha o zjednodušení a omezení administrativy během celního odbavení. Paradoxně je však zjednodušování procedur místy v rozporu s budováním kapacit a reformami celního systému.

Členové WTO předložili k rozpravě zejména následující návrhy:

- **Evropská unie:** požadavek jakéhokoliv zjednodušení procedur; snaha dosáhnout redukce počtu i výše celních plateb; snaha o mezinárodní standardizaci vývozních a dovozních procedur ideálně pod dohledem Světové celní organizace (WCO) a delší přechodná období pro rozvojové země spolu se zvláštní technickou pomocí k zavedení změn;
- **Kanada:** snaha o prosazení větší pružnosti procedur, zejména přijímání záruk, úpisů a čestných prohlášení;
- **Kolumbie:** snaha o zlepšení hospodářské soutěže skrz požadavek transparentnosti; tlak na deregulaci předpisů o celních procedurách;
- **Korea:** požadavek vzniku schopné informačně-technologické základy k implementaci moderních celních technik.

3.3. Článek X GATT: Zveřejňování a správa obchodních regulací

Dle názorů smluvních stran by úpravy tohoto článku měly reflektovat význam transparentnosti a předvídatelnosti v obchodních tocích.

Členové WTO předložili k rozpravě zejména o následující návrhy:

- **Evropská unie:** žádost o modernizaci článku X ve smyslu povinného zveřejňování všech nezbytných informací a zavedení pravidelných konzultačních mechanismů, které poskytují zpětnou vazbu a možnost dovolání; technická asistence se má zaměřovat na vznik informační platformy a podporovat malé a střední podnikání;
- **Japonsko:** požadavek zveřejňování a zpřístupňování všech regulací a prosazování spolupráce na půdě odborných mezinárodních organizací (např. WCO);
- **Kanada:** prosazování sdílení zkušeností a znalostí při vytváření obchodních politik;

- **Korea:** snaha o zavedení přezkoumání každého nově zavedeného opatření z hlediska vlivu na obchod a vztahu k ostatním pravidlům WTO před jeho uplatněním a požadavek vytvoření jednotného centrálního místa v každé zemi, shromažďujícího informace o obchodních regulacích a poskytující je ostatním institucím;
- **Nejméně rozvinuté země:** boj za schválení přístupu spočívajícího v povinnosti přesného vyčíslení každé práce v rámci usnadňování obchodu a závazku technické asistence pomoci se vznikem a zaváděním nových procedur.

4. Aid for Trade

Program Aid for Trade (neboli pomoc pro obchod, AfT) je klíčovou složkou rozvojového aspektu v rámci WTO. Mnoho zemí nedokáže plně využívat výhod liberalizovaného mezinárodního obchodu. Z toho důvodu se členové WTO usnesli na mechanismu napomáhajícímu rozvoji infrastruktury a technických i lidských kapacit méně rozvinutých zemí. Dle tradiční ekonomické interpretace program Aid for Trade vyjadřuje přesvědčení, že liberalizace obchodu je silným motorem pro rozvoj méně rozvinutých zemí.

V praxi se iniciativa skládá ze tří hlavních složek:

- **technická asistence:** poskytování technické podpory a odborné asistence k zapojení zemí do mezinárodního obchodu;
- **budování kapacit:** budování kapacit v rozvojových zemích spojených s vědomostmi a zkušenostmi v obchodních otázkách;
- **institucionální reformy:** pomoc s tvorbou rámce a nezbytných institucí pro fungování obchodu v dané zemi.

Aktivní nástroje, především budování obchodní infrastruktury, vyžadují významné finanční příspěvky nejen od mezinárodních organizací, ale také od členských zemí. V roce 2002 byl založen Globální fond DDA (*DDA Global Trust Fund – DDAGTF*) pro získávání dalších prostředků od členských zemí WTO na financování aktivních nástrojů, tzv. Plánů technické asistence (*Technical Assistance Plans – TA Plans*). Řada finančních prostředků v oblasti usnadňování obchodu je poskytována na dvoustranné bázi. Předpokládá se, že celkový příspěvek do kapitoly rozvojových programů založených na obchod a rozvoj činí přes 1,8 miliardy USD (dle druhé hodnotící konference DDA z roku 2009), z toho sama iniciativa Aid for Trade tvoří cca miliardu USD.

V poslední době se můžeme setkat i s širším pojetím chápání AfT. Pod její hlavičku jsou zařazovány i projekty rozvojové spolupráce budující výrobní kapacity a také projekty v oblasti vodohospodářství, energetiky, zdravotnictví apod. Široké pojetí Aid for Trade je ale s usnadňováním obchodu propojeno pouze částečně, proto se mu nebude tento text blíže věnovat.

4.1. Technická asistence

Velká část aktivních nástrojů v rámci rozvojové pomoci se týká technické spolupráce (Trade-related Technical Assistance – TRTA). Mandát pro výkon aktivit technické spolupráce je součástí nejrůznějších dohod a rozhodnutí WTO. Tento mandát byl upřesněn a vylepšen v Ministerské deklaraci z Dohá. Ministerská deklarace z Hongkongu konkretizuje aktivity a žádá zavedení hodnotících mechanismů. V paragrafu 54 pak členové žádají navýšení prostředků na rozšíření technické spolupráce a na zlepšení programů. Ministerské konference v Dohá i v Hongkongu tak potvrdily, že technická spolupráce a školení jsou základními prvky rozvojové dimenze mezinárodního obchodního systému. V rámci sekretariátu WTO jsou školení, tréninky, prezentace a další aktivity TRTA koordinovány Institutem pro školení a technickou spolupráci (Institute for Training and Technical Cooperation – ITTC). Výbor pro obchod a rozvoj je pak orgán, který zastřešuje všechny aktivity TRTA.

4.2. Budování kapacit

Budování obchodních kapacit za účelem efektivnějšího obchodu (capacity building) představuje další aktivitu WTO na podporu rozvojových zemí. Obchod pomohl mnoha zemím v rozvoji, ale existují země, kde volnější obchod sám není schopen přispět k ekonomickému růstu a k odstraňování chudoby v uspokojivé míře. Budování kapacit se stalo jedním z bodů DDA. Členové uznali, že obchodní kapacity jsou „nezbytným komponentem“ rozvoje.

Existuje více cest a množství konkrétních programů, kterými se WTO snaží poskytnout pomoc při budování obchodních kapacit v rozvojových zemích. Ovšem základem těchto aktivit je školení a instruování delegátů z rozvojových zemí, jež mohou získat ze zapojení se do obchodního systému. Další oblasti v rámci zlepšování obchodní kapacity zahrnují asistenci (expertní i finanční) při budování efektivnějších přístavů a silničních sítí, poskytování automatických zařízení a školení celním úředníkům a školení podnikatelů jak využívat příležitostí globálního trhu.

Budování kapacit se zaměřuje na následující oblasti:

- **lidské kapacity:** profesionálové, kteří jsou schopni dát kvalifikovanou radu vládám jednotlivých zemí ve věcech týkajících se WTO: právníci, ekonomové, vyjednavací. Bez těchto profesionálů je země v nevýhodě při implementaci, vyjednávání a sporech;
- **institucionální kapacity:** instituce, které pro administrativu a podnikatele vytvářejí rámec obchodu (např. celní správa, úřad pro národní standardy, diplomaté při WTO, atd.). Obchod značně trpí nedokonalostí těchto institucí;
- **infrastruktura:** fyzické dispozice obchodních možností: silnice, přístavy, telekomunikace.

4.3. Institucionální reformy

V rámci pomoci rozvojovým zemím zapojit se a profitovat ze světové ekonomiky je kladen též důraz na vnitřní reformy. Základním cílem je prostřednictvím různé kombinace opatření (např. budování kapacit) přispět k industrializaci země, na kterou je však nahlíženo třemi různými způsoby. První chápe industrializaci jako rozvoj zpracovatelského průmyslu (UNIDO), případně i energetiky a hornictví (Světová banka), druhý způsob považuje industrializaci za proces strukturálních změn, kdy se těžiště ekonomické aktivity přesouvá ze zemědělství do průmyslu (UNCTAD), třetí pak spojuje pojem industrializace se vznikem moderní ekonomiky.

Existuje několik strategií na podporu procesu industrializace:

- **strategie importní substituce** spočívá v nahrazování dováženého zboží domácí výrobou a je spojena s vysokou mírou celní ochrany;
- **strategie exportní orientace** je založena na podpoře vývozu, přičemž vývozní průmyslová odvětví mají pomáhat celkovému rozvoji domácího průmyslu. Předpokládá se, že trh bude alokovat zdroje do odvětví vhodných pro rozvojové země;
- **exportně determinovaná strategie**, ve které je průmyslová výroba zcela podřízena zahraniční poptávce, tzv. rozvíjí se jen ta odvětví, která mají poptávku na zahraničních trzích;
- **endogenní strategie** byla koncipována na základě rozhodující úlohy vnitřního trhu a s ohledem na sociální aspekty. Podstatou je rozvoj místních zdrojů spočívající na místních podmínkách.

Nedílnou součástí programů reforem v rámci usnadňování obchodu je též podpora diverzifikace ekonomiky, spravedlivé obchodní soutěže, podpora malého a středního podnikání, vytváření produktivních pracovních příležitostí, zásobování energií, přilákání zahraničních investic a obecně větší zapojování země do mezinárodního obchodu prostřednictvím těchto iniciativ.

5. Elektronický obchod

Elektronický obchod bývá, jako i ostatní témata, která se vynořila po skončení Uruguayského kola, zařazován mezi tzv. nová témata, neboť byl poprvé projednáván v roce 1998 na ministerské konferenci v Ženevě. Na konci 90. let byl přidružen k okruhu otázek spojených s usnadňováním obchodu, neboť byl v té době spojen především s elektronizací státní správy, zaváděním elektronické dokumentace v celním řízení a technologickém propojování obchodu. Jeho projednávání bylo podníceno obavami vyspělých států z vytváření nových překážek obchodu vázaných na elektronický způsob sjednávání obchodu a na elektronicky realizované dodávky. Pro rozvojové země bylo již tehdy nemyslitelné zavázat se k liberalizaci v této oblasti, zejména pod vlivem nižší technologické úrovně. Ženevská jednání vyústila

v samostatnou deklaraci o elektronickém obchodě, která zakotvila závazek členských států nevnášet do oblasti žádná autonomní opatření a rovněž analyzovat vztah mezi pravidly WTO a elektronickou formou obchodu.

Na následujících jednáních bylo rozhodnuto, že elektronický obchod bude posuzován jako prostředek realizace obchodních transakcí, ale také jako služba zprostředkovávající obchodní kontakty a napomáhající k usnadňování vzájemné obchodní výměny. Nebylo sporu o tom, že v případech, kdy zboží fyzicky překračuje hranici, je obchod regulován již dojednanými pravidly (GATT a další, tvořící tzv. NAMA agendu), nicméně nadále přetrvávají problémy v otázkách nehmotných statků a služeb, stejně tak jako v problematice práv duševního vlastnictví.

V rámci projednávání aspektů usnadňování obchodu se na půdě WTO dnes ve vztahu k elektronickému obchodu dostává zejména transfer technologií spojený s tzv. digitálním rozdělením světa (*digital division*), spočívající v nedostatečném přístupu rozvojového světa k informačním technologiím, omezeném fungování technických vymožeností a nedostatečných investicích do oblasti technické infrastruktury. Celou otázkou se vine problém nedostatku finančních prostředků. Ačkoliv mnoho zemí podporuje zavádění nových technologií či alespoň vznik informačně-technologické základny pro obchodování, výsledky jsou celosvětově chabé.

6. Působení mezinárodních organizací

Mezinárodní společenství projevuje jisté snahy o kolektivní akci ve prospěch usnadňování obchodu. Vzhledem k významu a rozsahu působnosti WTO je přirozené, že je hlavní platformou pro diskuze o jednotlivých aktivitách. V rámci iniciativy *Aid for Trade* je dokonce pověřena provádět pravidelná hodnocení úspěšnosti.

Nejvýznačnější aktivitou v oblasti je tzv. Kjótská konvence WCO, upravující zásady celního odbavování, jež je všeobecně považována za krok správným směrem, ale nikoliv za všelék, navíc je připojení k ní pouze dobrovolné. Problémem konvence, stejně jako dalších mnohostranných dohod v této oblasti, je nejasný výklad, absence vynucování přijatých závazků, nedostatek koordinace a dobrovolnost přistoupení (tj. nejsou jí vázáni všichni členové WTO). Z toho důvodu je snaha přenést jednotlivá pravidla na pole WTO, neboť závazky v rámci mnohostranného vázání pravidel o usnadňování obchodu spravované WTO mohou reformovat podstatným směrem všechny aktéry. Regionální obchodní dohody by v tomto novém uspořádání měly hrát podpůrnou roli.

Jednání pod záštitou WTO mají největší potenciál vytvářet spojení mezi jednotlivými – ne vždy se zcela doplňujícími – iniciativami mezinárodních agentur a pomoci přeměnit nezávazné dohody v závazná pravidla.

Programy usnadňování obchodu vybraných mezinárodních organizací

Organizace	Hlavní oblast usnadňování	Hlavní nástroje realizace
Konference OSN o obchodu a rozvoji (UNCTAD)	Zjednodušování a harmonizace obchodních předpisů v oblasti cel, dopravy, bankovníctví, pojišťovnictví, obchodních informací a praktik.	Ministerská deklarace o obchodní efektivitě z Colomba, projekt Tradepoint, Automatizovaný systém celních dat (ASYCUDA).
Světová celní organizace (WCO)	Zlepšování efektivity celní správy v oblastech komplikovaných celních regulací.	Kjótská dohoda, Harmonizovaný systém popisu a odlišování komodit.
Skupina Světové banky (WBG)	Financované projekty (doprava, celní standardy, zjednodušování procedur, odborná asistence), půjčky technické podpory, obchodní doporučení.	Regionální usnadňování obchodu, pracovní programy a projekty.
Asijsko-pacifické hospodářské společenství (APEC)	Společné standardy a regulace, celní procedury, obchodní mobilita, neobchodní překážky, pravidla původu, deregulace.	Společné a individuální akční plány.
Mezinárodní obchodní komora (ICC)	Modernizace a zjednodušování celních procedur (ve spolupráci s WCO), standardy v oblasti dopravy, e-obchodu a investic.	Výzkum, průmyslová šetření, lobbying, celní příručky.

Působení vybraných mezinárodních organizací na usnadňování obchodu

Mezinárodní organizace	Budování kapacit	Celní procedury	Regulační reformy	E-obchod
Světová banka	✓	✓		
ADB	✓			
APEC	✓	✓	✓	✓
FTAA		✓		✓
G8	✓	✓		
ICAO		✓	✓	✓
ICC	✓			✓
IDB	✓			
IMF		✓	✓	
IMO		✓	✓	✓

USNADŇOVÁNÍ OBCHODU

OECD			✓	✓
UNCEFACT			✓	✓
UNCTAD	✓	✓		✓
WCO		✓	✓	✓

ADB = Asijská rozvojová banka (Asian Development Bank), FTAA = Americká oblast volného obchodu (Free Trade Agreement of Americas), ICAO = Mezinárodní organizace pro civilní letectví (International Civil Aviation Organization), ICC = Mezinárodní obchodní komora (International Chamber of Commerce), IDB = Meziamerická rozvojová banka (Inter-American Development Bank), IMO = Mezinárodní námořní organizace (International Maritime Organization), UNCEFACT = Centrum OSN pro usnadňování obchodu a elektronické obchodování (United Nations Centre for Trade Facilitation and Electronic Business)

7. Zdroje

Lenka Adamcová, Tereza Němečková. Rozvojová ekonomika. Praha: Oeconomia, 2009

Paul Collier. Miliarda nejchudších: proč se některým zemím nedaří a co s tím. Praha: Vyšehrad, 2009

Cheick Sidi Diarra. Strengthening productive capacity. Making It, roč. 1, č. 4, s. 24-29

Nomsa Duba. Rozvojové země potřebují obchod, ne pomoc. In Rozvojové země: potřebují pomoc, nebo volné trhy? Sborník CEP 75/2009. Praha: Centrum pro ekonomiku a politiku, 2009

William Easterly. Břímě bílého muže: proč pomoc Západu třetímu světu selhává? Praha: Academia, 2010

Lukáš Kovanda. Development economics v čase finanční krize. In Rozvojové země: potřebují pomoc, nebo volné trhy? Sborník CEP 75/2009. Praha: Centrum pro ekonomiku a politiku, 2009

Václav Lohr, Jan Vraný. Světová ekonomika: rozvojové země. Plzeň: Nakladatelství Západočeské univerzity, 1997

Krista Lucenti. Trade Facilitation and the WTO. In Simon Evenett, Bernard Hoekman (eds.). Economic development and multilateral trade cooperation. Houndmills: Palgrave Macmillan, 2006

Julia Nielson. Aid for Trade. In Richard Newfarmer (ed.). Trade, Doha and Development: a window into the issues. Washington: World Bank, 2006

Mallam Sanusi Lamido Sanusi. Industrial policy in Africa: what needs to be done? Making It, roč. 1, č. 4, s. 38-39

Peter Sutherland. A window of opportunity for world trade? Making It, 2011, roč. 2, č. 1, s. 24-28

Aid for Trade at a Glance 2009: Maintaining Momentum [online], www.wto.org/english/res_e/booksp_e/aid4trade09_e.pdf, poslední přístup 23. 7. 2011

Aid for Trade: Is it working? [online], www.oecd.org/dataoecd/30/36/45581702.pdf, poslední přístup 23. 7. 2011

Trading Out of Poverty: How Aid for Trade can Help [online], www.oecd.org/dataoecd/36/44/43242586.pdf, poslední přístup 23. 7. 2011

8. Další informace

Rozcestník WTO k usnadňování obchodu:

www.wto.org/english/tratop_e/tradfa_e/ta_capac_build_negoti_e.htm

Rozcestník WTO k projektu Aid for Trade:

www.wto.org/english/tratop_e/devel_e/a4t_e/aid4trade_e.htm

Zpracování: Tomáš Konečný

Redakční úprava: Petra Pejchová, Votěch Fiala, Laura Havlová, Dominika Holečková, Filip Chráska, Tomáš Konečný, Jan Potucký, Thu Thuy Truong, Jan Zipser

Grafická úprava a tech. spolupráce: Zuzana Procházková

Odborná spolupráce: Výzkumné centrum AMO (ředitel JUDr. PhDr. Tomáš Karásek, PhD.)

Vydala Asociace pro mezinárodní otázky pro potřeby XVII. ročníku Pražského studentského summitu.

© AMO 2011

Model OSN

Asociace pro mezinárodní otázky,
Žitná 27, 110 00 Praha 1
Tel./fax: +420 224 813 460,
e-mail: summit@amo.cz,
IČ: 65 99 95 33

»www.amo.cz«

»www.studentsummit.cz«

TOP PARTNEŘI

GENERÁLNÍ PARTNER
MODELU OSN

HLAVNÍ PARTNER
MODELU OSN

OD KOMERČNÍ BANKY

HLAVNÍ PARTNER
MODELU NATO

Ministerstvo zahraničních věcí
České republiky

MODEL NATO IS CO-SPONSORED BY
THE NORTH ATLANTIC TREATY ORGANIZATION

HLAVNÍ PARTNER
MODELU EU

Zastoupení
Evropské komise
v České republice

PARTNER ZAHÁJENÍ

PARTNER JEDNÁNÍ

UNIVERZITNÍ
PARTNER

DODAVATELÉ SLUŽEB

MEDIÁLNÍ PARTNEŘI

RESPEKT

HOSPODÁŘSKÉ NOVINY

PARTNER CHRONICLE

**Asociace
pro mezinárodní
otázky**
Association
for International
Affairs

Pražský studentský summit
projekt Asociace pro mezinárodní otázky